

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-635-5-4>

“SCHOOL OF ENTREPRENEURSHIP”: EUROPEAN INTEGRATION ASPECTS AND CONTEMPORARY CHALLENGES

«ШКОЛА ПІДПРИЄМНИЦТВА»: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ АСПЕКТИ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Ivanova Olha Anatoliivna

*PhD in Economics, Associate
Professor,
Vice-Rector for Research
Kharkiv University of Humanities
“People’s Ukrainian Academy”
Kharkiv, Ukraine*

Іванова Ольга Анатоліївна

*кандидат економічних наук, доцент,
проректор з науково-дослідної
роботи
Харківський гуманітарний
університет «Народна українська
академія»
м. Харків, Україна*

Актуальність питання євроінтеграційних аспектів освітньої політики України визначається стратегічним курсом держави на поглиблення співпраці з Європейським Союзом. У сучасних умовах освітні проекти постають важливим інструментом модернізації національної системи освіти та її наближення до стандартів Європейського простору освіти. Реалізація таких ініціатив вимагає гармонізації змісту навчальних програм, розвитку академічної мобільності, запровадження інноваційних методик та забезпечення якості освіти відповідно до європейських критеріїв.

Водночас процес інтеграції супроводжується низкою викликів. З одного боку, вони зумовлені зовнішніми чинниками – глобалізаційними процесами, цифровізацією освітнього середовища, а також впливом воєнних дій, що змінюють освітній ландшафт України. З іншого боку, залишаються актуальними внутрішні проблеми: обмежене фінансування, недостатня підготовка кадрів, потреба в оновленні навчальних матеріалів та методологій.

У цьому контексті освітні проекти набувають особливої ваги як засіб не лише інтеграції до європейського освітнього простору, але й формування конкурентоспроможної молоді, здатної реалізувати себе у сучасних соціально-економічних та культурних умовах.

У цьому контексті особливої ваги набувають освітні проекти, спрямовані на формування підприємницького мислення та розвиток практичних компетентностей молоді. У Харківському гуманітарному університеті «Народна українська академія» (ХГУ «НУА»), як

комплексі неперервної освіти проєктній роботі приділяється значна увага саме крізь призму наскрізної підготовки проєктів.

Прикладом такої ініціативи є проєкт «Школа підприємництва», який поєднує сучасні освітні підходи з потребами ринку праці та європейськими стандартами розвитку підприємницьких навичок. Його реалізація сприяє формуванню покоління молодих лідерів, здатних адаптуватися до викликів сучасності, створювати власні бізнес-ініціативи та активно інтегруватися в європейський економічний і соціокультурний простір. Цей проєкт охоплює ліцеїстів академії, які за допомогою здобувачів університету НУА, як консультантів, готують бізнес-моделі. Викладачі кафедр та ліцею виступають у якості менторів. Захист проєкту відбувається перед журі, до складу якого входять випускники ХГУ «НУА», які працюють у реальному секторі бізнесу, в тому числі компаніях з залученням іноземних інвестицій. Кращі проєкти чи їх елементи можуть бути впроваджені, фінансуватися бізнес-спільнотою.

Таким чином, освітні проєкти на зразок «Школи підприємництва» є не лише засобом підвищення якості освіти, але й вагомим кроком у напрямі посилення внутрішньої інтеграції так і зовнішніх стейкхолдерів, таких, які задіяні у реалізації євроінтеграційних процесів України.

Особливе значення у контексті євроінтеграційних процесів має інтеграція різних рівнів освітньої та професійної спільноти в межах проєкту «Школа підприємництва». Його унікальність полягає у поєднанні потенціалу школярів, студентів та випускників, що створює багаторівневу систему взаємодії та передачі знань. Залучення учнівської молоді до розробки бізнес-ідей формує практичні компетентності ще на ранніх етапах освітнього становлення, а участь студентів як менторів та консультантів дозволяє поєднати теоретичні знання з практичним досвідом організації проєктної діяльності.

Водночас роль випускників та представників бізнес-середовища як експертів та членів журі забезпечує високий рівень практичної експертизи й сприяє адаптації освітніх результатів до реальних потреб ринку. Такий формат взаємодії створює своєрідний освітньо-бізнесовий кластер, що відповідає європейській моделі «навчання впродовж життя» та сприяє формуванню підприємницької екосистеми.

Інтеграція різних освітніх та професійних рівнів у межах одного проєкту не лише забезпечує безперервність освітнього процесу, але й зміцнює горизонтальні зв'язки між академічною спільнотою та бізнесом. Це відповідає європейським підходам до підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних до інноваційної діяльності, критичного мислення та активної участі у розвитку економіки знань.

Таким чином, освітній проєкт «Школа підприємництва» може розглядатися як ефективна модель євроінтеграційної освітньої практики, що поєднує інноваційний підхід до навчання з принципами партнерства та співпраці. Завдяки інтеграції школярів, студентів, випускників та представників бізнесу він створює умови для формування наскрізної освітньо-професійної траєкторії, яка відповідає європейським стандартам розвитку підприємницької компетентності.

Проєкт сприяє не лише набуттю практичних знань і навичок, але й формує цінності відкритості, креативності та відповідальності, що є ключовими у процесі побудови сучасного громадянського суспільства. Його реалізація відкриває перспективи для більш глибокої інтеграції української молоді у європейський освітній та економічний простір, підсилюючи стратегічний курс України на євроінтеграцію.

Література:

1. Інтеграція системи освіти України в європейський освітній простір : зб. тез доп. VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 25 жовт. 2024 р. [Електронне видання] / ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2024. 292 с. ISBN 978-617-8421-15-1.
2. Локшина О. І. Європейська і світова інтеграція в галузі освіти: шлях до підвищення якості освіти / О. І. Локшина. [Електронний ресурс]. 2016. 164 с.
3. Локшина О. І., Глушко О. З., Джурило А. П., Кравченко С. М., Нікольська Н. В., Тименко М. М., Шпарик О. М. Тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї : монографія / за заг. ред. О. І. Локшиної. [Е-видання]. Київ : КОНВІ-ПРІНТ, 2021. 350 с. ISBN 978-617-8124-17-5.
4. Соціальне підприємництво – до шкіл: проєкт розшукує учасників / Osvitoria.media, 07.02.2025. Режим доступу: <https://osvitoria.media/news/sotsialne-pidpryyemnytstvo-do-shkil-proyekt-rozshukuye-uchasnykiv/> (дата звернення: 07.09.2025).
5. Українська освіта в умовах інтеграції до ЄС: підсумки ... / ОА.edu.ua, 04.04.2025. Режим доступу: <https://www.oa.edu.ua/ua/info/news/2025/04-04-01> (дата звернення: 07.09.2025).